

**PAŃSTWOWA
KOMISJA WYBORCZA**

ZPOW-5244-68/18

**UCHWAŁA
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ**

z dnia 11 czerwca 2018 r.

w sprawie odwołania od postanowienia Komisarza Wyborczego w Opolu I

Państwowa Komisja Wyborcza, na podstawie art. 420 § 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. — Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2018 r. poz. 754 i 1000), po rozpatrzeniu odwołania wniesionego przez Radę Powiatu Opolskiego od postanowienia Komisarza Wyborczego w Opolu I z dnia 4 maja 2018 r. w sprawie skargi grupy wyborców powiatu opolskiego na Uchwałę Nr XXXVIII/278/18 Rady Powiatu Opolskiego z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie podziału powiatu opolskiego na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic, numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu

postanawia

utrzymać w mocy postanowienie Komisarza Wyborczego w Opolu I

Uzasadnienie

Rada Powiatu Opolskiego, uchwałą Nr XXXVIII/278/18 z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie podziału Powiatu Opolskiego na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic, numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu, dokonała podziału powiatu na okręgi wyborcze.

Na ustalenia Rady skargę wnieśli wyborcy powiatu opolskiego.

Po rozpatrzeniu skargi Komisarz Wyborczy w Opolu I, postanowieniem z dnia 4 maja 2018 r. w sprawie skargi grupy wyborców powiatu opolskiego na Uchwałę Nr XXXVIII/278/18 Rady Powiatu Opolskiego z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie podziału powiatu opolskiego na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic, numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu:

- 1) uznał skargę wyborców za zasadną;

- 2) wezwał Radę Powiatu Opolskiego do dokonania podziału powiatu opolskiego w sposób zgodny z prawem.

Do Państwowej Komisji Wyborczej wpłynęło odwołanie od powołanego postanowienia z dnia 4 maja 2018 r., wniesione przez Radę Powiatu Opolskiego (uchwała Nr XXXIX/288/18 z dnia 11 maja 2018 r. w sprawie odwołania od orzeczenia Komisarza Wyborczego w Opolu I z dnia 4 maja 2018 r.).

W odwołaniu wniesiono o uchylenie postanowienia Komisarza Wyborczego w Opolu I, wskazując przede wszystkim, że według skarżącej Rady Powiatu Opolskiego:

- 1) kwestionowana uchwała „jest zgodna z obowiązującym porządkiem prawnym i potrzebna”;
- 2) zarzut naruszenia zasady stałości jest „chybiony”, z uwagi na to, że zaszyły przesłanki powodujące konieczność jego zmiany (zmiana granic gmin i zmniejszenie ich obszaru), co szczegółowo opisano w uzasadnieniu;
- 3) kwestionowana uchwała została podjęta „by przeciwdziałać negatywnym skutkom zmian terytorialnych i ludnościowych i wyrównać szanse wszystkich gmin na wyłonienie swoich reprezentantów do Rady Powiatu Opolskiego”;
- 4) w określaniu podziału na okręgi wyborcze „istotne jest zachowanie równowagi między prawem jednostki samorządu terytorialnego, której samodzielność podlega ochronie, a stopniem ingerencji organów wyborczych, w sposób dokonywania tego podziału z poszanowaniem kompetencji jednostki samorządu terytorialnego do samodzielności wydzielania okręgów”.

Po dokonaniu analizy podziału na okręgi wyborcze Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że Rada Powiatu Opolskiego, bez takiej konieczności, zmieniła granice okręgów wyborczych, tj. dokonała zmian w większym zakresie, niż było to konieczne, co szczegółowo wykazał Komisarz Wyborczy w Opolu I w uzasadnieniu swojego postanowienia. Jak słusznie wskazuje Komisarz Wyborczy w Opolu I w związku ze zmianami w podziale terytorialnym państwa skutkującymi m. in. spadkiem liczby radnych wybieranych do Rady Powiatu Opolskiego, Rada ta zobowiązana była dokonać zmiany w dotychczasowym podziale. Jednakże jak wynika z analizy układu przestrzennego powiatu opolskiego w powiązaniu z liczbą mieszkańców poszczególnych gmin, zmiana ta powinna zostać dokonana jedynie w zakresie liczby radnych wybieranych w poszczególnych okręgach wyborczych, nie zaś polegać na zmianie granic okręgów wyborczych.

Państwowa Komisja Wyborcza zaznacza, że dotychczasowy podział powiatów i województw na okręgi wyborcze jest stały (art. 419 § 1 w związku z art. 450 i 459 § 1

Kodeksu wyborczego). Zmiany w nim mogą być wprowadzane wyłącznie w sytuacjach i w zakresie określonym w Kodeksie wyborczym (art. 421 Kodeksu wyborczego). Jednakże w przypadku stwierdzenia ewentualnych przesłanek powodujących konieczność ich uwzględnienia przed wyborami samorządowymi, należy dokonać zmian w podziale na okręgi wyborcze jedynie w zakresie niezbędnym do doprowadzenia do stanu zgodnego z wymogami Kodeksu wyborczego.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że w przypadku, gdy granice okręgów wyborczych utworzonych dla wyborów do rady powiatu nie wymagają zmiany, lecz konieczne jest jedynie dokonanie zmiany liczby radnych wybieranych w poszczególnych okręgach wyborczych, wówczas, z uwagi na powołaną wyżej zasadę stałości podziału na okręgi wyborcze, niedopuszczalne jest dokonanie zmiany granic okręgów wyborczych, a zmianie powinna ulec jedynie liczba radnych wybieranych w poszczególnych okręgach wyborczych.

Jeżeli natomiast w omawianej sytuacji rada powiatu podejmie uchwałę zmieniającą granice okręgów, tj. dokona zmian w szerszym zakresie, niż zmiana liczby radnych wybieranych w poszczególnych okręgach wyborczych, komisarz wyborczy, działając na podstawie art. 17 § 2 Kodeksu wyborczego, ma obowiązek stwierdzić, w formie postanowienia, że podział ten jest niezgodny z prawem, tj. narusza zasadę stałości okręgów wyborczych, i wezwać radę do wykonania zadania w sposób zgodny z prawem w wyznaczonym terminie. Tak też słusznie uczynił Komisarz Wyborczy w Opolu I. W razie bezskutecznego upływu terminu kolejnym postanowieniem komisarz wyborczy powinien dokonać podziału powiatu na okręgi wyborcze, zawiadamiając o tym fakcie Państwową Komisję Wyborczą.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że art. 421 Kodeksu wyborczego nie może być interpretowany rozszerzająco. Sama zmiana granic jednostek samorządu terytorialnego, zmiana liczby mieszkańców w poszczególnych gminach oraz zmiana liczby wybieranych radnych nie stanowi podstawy do zmiany granic okręgów wyborczych w danym powiecie. Przyjęcie takiej interpretacji powodowałoby, że przykładowo niewielka zmiana liczby mieszkańców danej gminy uprawnia do gruntownej zmiany dotychczasowego podziału na okręgi wyborcze, umożliwiałyby swobodną manipulację przy wyznaczaniu okręgów wyborczych.

Zmiana granic okręgów wyborczych powiatu opolskiego była zatem nieuzasadniona.

Tego rodzaju działanie, w przypadku gdy nie ma takiej konieczności, stanowi naruszenie wskazanej w art. 419 § 1 Kodeksu wyborczego zasady stałości okręgów wyborczych. Jest to niezgodne z zasadami tworzenia okręgów wyborczych. W tym stanie rzeczy Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza, że podział powiatu opolskiego dokonany

uchwałą Nr XXXVIII/278/18 z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie podziału Powiatu Opolskiego na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic, numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu, narusza przepisy Kodeksu wyborczego. W związku z tym Komisarz Wyborczy w Opolu I słusznie podjął działania określone w art. 17 § 2 w związku z § 1 Kodeksu wyborczego. Państwowa Komisja Wyborcza nie ma zatem podstaw do kwestionowania postanowienia Komisarza Wyborczego w Opolu I z dnia 4 maja 2018 r. w sprawie skargi grupy wyborców powiatu opolskiego na Uchwałę Nr XXXVIII/278/18 Rady Powiatu Opolskiego z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie podziału powiatu opolskiego na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic, numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu.

Państwowa Komisja Wyborcza stwierdza ponadto, że nietrafny jest także zarzut dotyczący rzekomego naruszenia przez organy wyborcze samodzielności jednostki samorządu terytorialnego. Zgodnie bowiem z art. 17 § 2 Kodeksu wyborczego jeżeli dokonany przez radę w terminie podział gminy na okręgi wyborcze jest niezgodny z prawem, komisarz wyborczy stwierdza ten fakt w formie postanowienia i wzywa radę do wykonania zadania w sposób zgodny z prawem w wyznaczonym terminie. W razie bezskutecznego upływu terminu kolejnym postanowieniem komisarz wyborczy dokonuje podziału gminy na okręgi wyborcze, zawiadamiając o tym fakcie Państwową Komisję Wyborczą. Zatem kwestionowanie ustawowej kompetencji komisarza wyborczego, określonej w art. 17 § 2 Kodeksu wyborczego, jest bezzasadne.

Dlatego też Państwowa Komisja Wyborcza postanowiła, jak sentencji uchwały.

Na niniejszą uchwałę przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, w terminie 3 dni od daty jej podania do publicznej wiadomości (opublikowania jej na stronie internetowej Komisji).

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Wojciech Hermeliński

Otrzymują:

1. Pan Stefan Warzecha
Przewodniczący
Rady Powiatu Opolskiego
2. Komisarz Wyborczy w Opolu I
3. a/a